

Skötselplan för naturreservatet Norra Jukkasvaara

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2020-11-25 om bildande av naturreservatet Norra Jukkasvaara.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Prioriterade bevarandevärden.....	1
3	Mål och åtgärder.....	2
3.1	Skog.....	2
3.1.1	Skogliga värdekärnor.....	2
3.1.2	Skogliga utvecklingsmarker	3
3.2	Våtmarker och vattendrag.....	3
3.3	Kulturmiljövärden	4
3.4	Anläggningar och information.....	4
3.5	Tillfartsvägar	4
4	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	5
5	Källhänvisning.....	6
6	Bilagor	6

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Norra Jukkasvaara**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Hela reservatet ägs av Sveaskog. Större skötselåtgärder ska alltid föregås av samråd med markägaren och berörd sameby.

2 Prioriterade bevarandevärden

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den lövrika skogen med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald skogen samt höga friluftsvärden.

3 Mål och åtgärder

3.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av naturskogsmiljöer i olika successionsstadier efter brand. I reservatet ingår även vissa områden som är påverkade av modernt skogsbruk. Det är i första hand i dessa bestånd som aktiv naturvårdsskötsel kan komma att bli aktuellt.

Naturreservatet utgör en rest av skog med höga naturvärden i ett annars hårt brukat landskap. Skogen är visserligen präglad av återkommande bränder, men länsstyrelsen gör ändå bedömningen att naturvårdsnyttan av en brand skulle vara lägre än den skada som en hård brand skulle kunna innebära för ingående miljöer och arter. Detta då skogen redan är tätt sluten grandominerad med en vanligt förekommande självgallring och ett rikligt inslag av lövöverståndare. Här finns även endast en svag brandprägel i form av sporadiskt förekommande brandspår. Därtill saknas naturliga avgränsningar och vatten som kan användas till släckning inom området.

Med anledning av ovanstående planeras ingen naturvårdsbränning inom reservatet. Av samma skäl kan även spontant uppkomna bränder släckas inom området. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex lärk och contortatall) inte ska finnas. Idag finns planterad lärk på det hygge som är beläget inom reservatet. Om ytterligare fall av främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och arterna ska avlägsnas.

3.1.1 Skogliga värdekärnor

De skogliga värdekärnorna (Bilaga B) har i stort fått utvecklats fritt sedan dimensionsavverkningen i början av förra seklet. Området är plockhugget i varierande omfattning och överståndare av gran och tall är bitvis frånvarande. Dock finns gott om grovt gammalt löv, både björk, asp och sälg, som överlevt senaste branden. Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena i områdets värdekärnor.

Idag finns inga uppgifter om att contortatall, lärk eller andra främmande arter skulle ha etablerats inom reservatets värdekärnor. Om främmande arter upptäcks inom värdekärnorna i samband med gränskontroll eller andra besök till området ska detta rapporteras och åtgärdas.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska *öka* i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.

- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall och lärk ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

3.1.2 Skogliga utvecklingsmarker

Reservatet har ett större skogsområde klassat som utvecklingsmark i den sydvästra delen. Denna är relativt hårt plockhuggen och saknar till stora delar överståndare av gran och tall. Bitvis är skogen också luckig. Dock är skogen relativt gammal, ca 150 år, med ett stort inslag av äldre grovt löv och inom en inte alltför lång framtid bedöms skogen uppnå värdekärneklass. Fri utveckling bedöms därför vara den lämpligaste skötseln för utvecklingsmarken.

I reservatets centrala delar, öster om fuktdräget ligger en relativt nyligen avverkad föryngringsyta vilken klassats som utvecklingsmark (Skötselområde A, bilaga B). Marken har här markberetts och planterats med lärk, vilken idag har nått en höjd på ungefär 1 meter. Där finns dock även ett naturligt, rikligt lövuppslag och därför föreslås nu både röjning av lärkträden och att det kvarvarande lövuppslaget hägnas in. Detta för att ge lövträden chansen att växa över betessäker höjd och på lång sikt bidra till mångfald och livsmiljöer för många arter.

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och ungskogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Där förutsättningar finns ska skogen ha en stor andel lövträd.
- Främmande arter som t ex contortatall och lärk ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Avveckla lärk inom skötselområde A och följ upp åtgärden med att hägna lämpliga delar för att gynna uppkomst av asp och andra lövträd.
- Avveckling av främmande arter vid behov inom andra skogliga utvecklingsmarker.

3.2 Våtmarker och vattendrag

I reservatets norra del ingår en liten del av det stora våtmarkskomplexet Kielisenvuoma som bedömts ha mycket höga naturvärden (VMI klass 1) och på berget Jukkasvaaras norra brant finns ett parti lövsumpskog med en bäck som rinner norrut, in i det intilliggande våtmarksområdet. Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av de våtmarksarealer som ryms inom reservatets gränser och det går därför inte att utesluta att de kan vara påverkade av markavvattning eller annat som kan ha en negativ effekt på dess naturvärden. Om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiv skötsel kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Avveckling av främmande arter vid behov.

3.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns inga kända fornlämningar eller utpekade kulturmiljövärden. Om sådana upptäcks är det viktigt att de bevaras och att särskild hänsyn tas till fornlämnings- och kulturmiljöer så att de inte skadas vid skötselinsatser. För att undvika skador på fornlämningar eller kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför planerade skötselåtgärder.

3.4 Anläggningar och information

Norra Jukkasvaara är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Trots att området nu ges naturreservatsstatus och områdets höga natur- och friluftslivsvärden blir mer kända för allmänheten bedömer länsstyrelsen att antalet besökare kommer att påverkas marginellt.

I området saknas markerade stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte heller behövs några. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida.

Skötselmål

- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.

Skötselåtgärder

- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

3.5 Tillfartsvägar

Naturvårdsverket har tecknat ett löpande avtal med väghållaren Sveaskog som reglerar länsstyrelsens och allmänhetens tillgång till reservatet.

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet från allmän väg är västerifrån. Ett vägavtal har tecknats med Sveaskog för vägen som markerats med lila färg i bilaga A. Avtalet innebär att Staten äger rätt att för naturreservatets behov och dess besökare nyttja vägen. Sveaskog är ej skyldig att hålla ifrågavarande väg i annat skick än vad som är erforderligt för sin egen verksamhet. Sveaskog garanterar ej vägarnas framkomlighet och svarar ej heller för skador på grund av vägens beskaffenhet. Om skada som orsakats av naturreservatets förekomst uppkommer på väg som omfattas av avtalet ska Staten på egen bekostnad snarast möjligt åtgärda skadan. Denna upplåtelse utgör dock inget hinder för Sveaskog använda vägen för egen verksamhet eller upplåta vägen till annan part. Avtalet gäller till och med 2023-12-31. Avtalet skall av Naturvårdsverket sägas upp senast sex månader före giltighetstiden gått ut. I annat fall förlängs avtalet på ett år i sänder. Skulle vägen behöva nyttjas för transporter som ej är att anses som ordinära för ett naturreservat enligt dess föreskrifter och skötselplan, såsom åtgärder vid brand, stormfällningar och tyngre anläggningsåtgärder, ska Staten i varje enskilt fall (om ej akut) inhämta tillstånd från Sveaskog. Länsstyrelsen har vid beslutstillfället ingen uppdaterad information om vägens skick.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras i samband med tillsyn av reservatet.

4 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2030
3.1.2	Skogliga utvecklingsmarker	
	Utred förutsättningar att röja och hägna hela eller delar av skötselområde A	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
3.3	Information och anläggningar	
	Uppsättning av skyltar med information om skötselåtgärd	I samband med skötselåtgärden

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2020-11-25

Bilaga 5

6 (6)

Diarienummer
511-12110-2018

NVR ID
2049919

5 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2004, 2012, 2020

Naturvårdsverket 2005

Naturvårdsverket 2013

Data från fältinventering

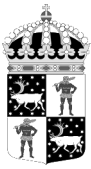
Skyddsvärda statliga skogar, Norrbottens län
2004. Rapport 5473.

Samråd om områden på Sveaskogs
markinnehav i Norrbottens län. Rapport 6577.

6 Bilagor

A. Översiktskarta

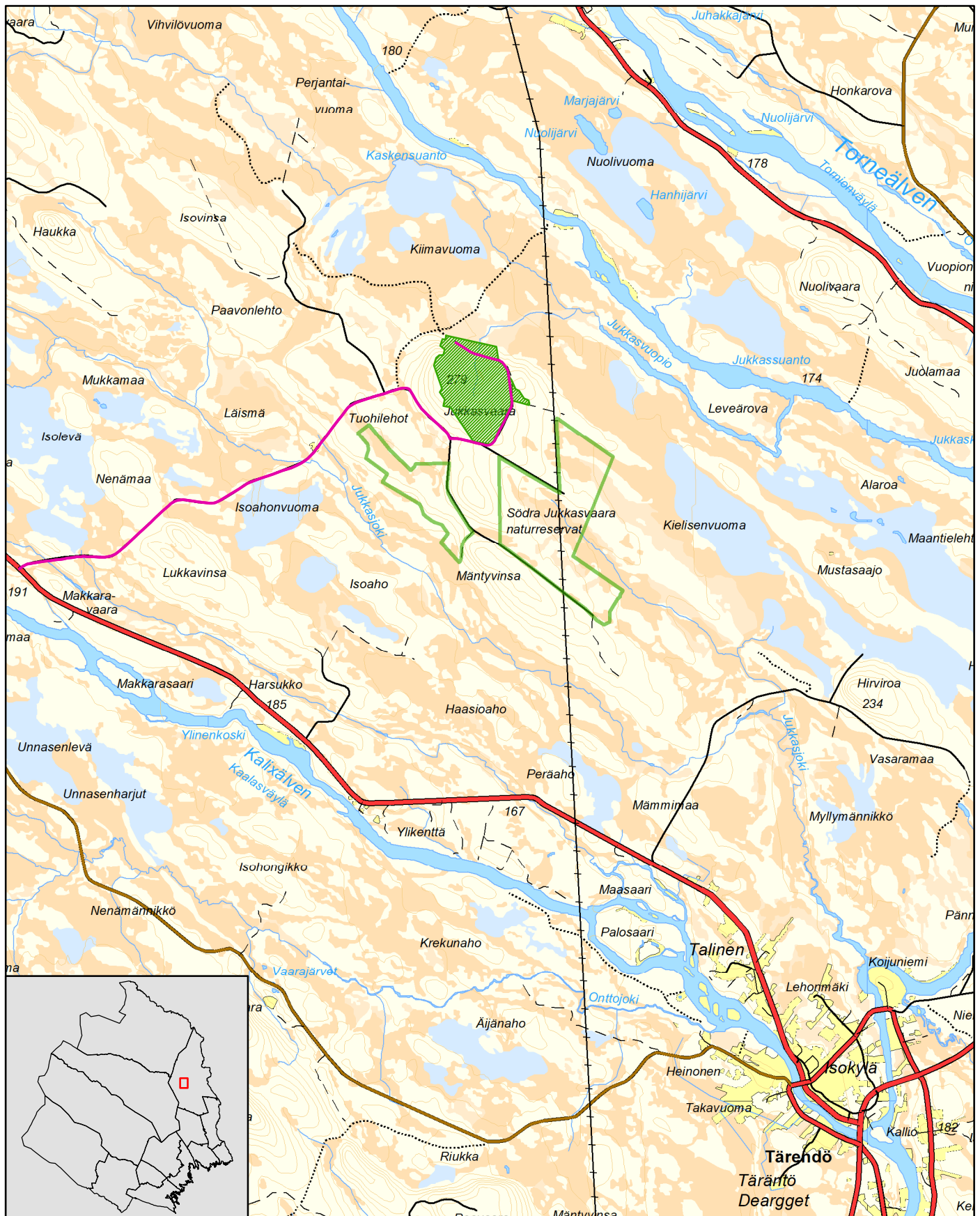
B. Skötselområde samt skoglig naturvärdesklassning

Naturreseptatet Norra Jukkasvaara

Länsstyrelsen
Norrbotten

Pajala kommun
Skala 1:80 000

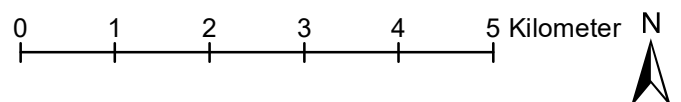

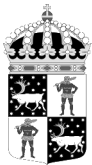
© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

Gräns för naturreseptatet

Övriga naturreseptat

Enskild väg där länsstyrelsen har nyttjanderättsavtal

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-12110-2018

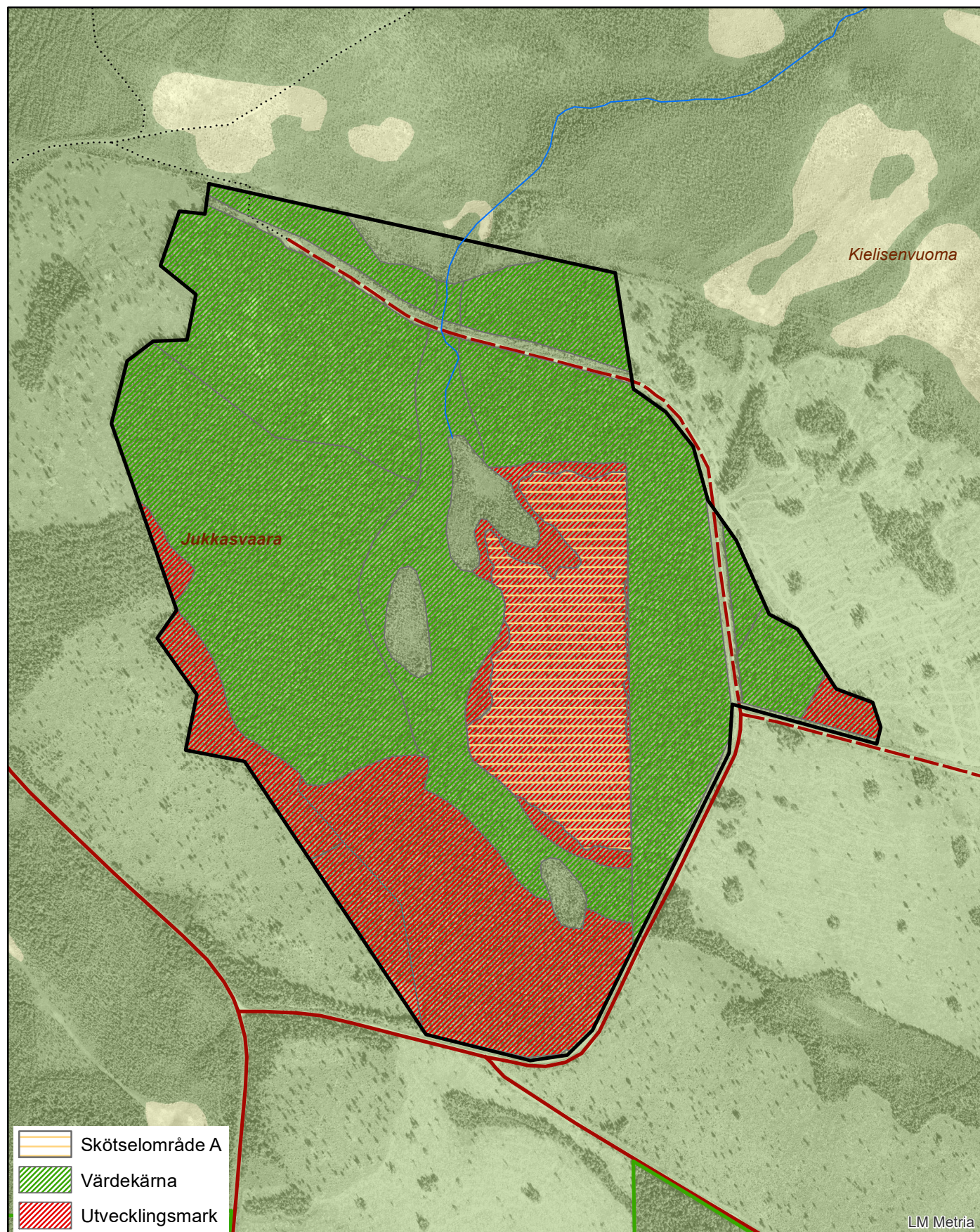
NVR ID 2049919

Bilaga B

Naturreservatet Norra Jukkasvaara

Skötselområde samt skoglig naturvärdesklassning

Skala 1:10 000

0 100 200 300 400 500 Meter

